

SODBA MARIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 35489/02)

SODBA

STRASBOURG

21. december, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V zadevi Marič proti Republiki Sloveniji, je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

G. C. BIRSAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

G. V. ZAGREBELSKY

Ga. A. GYULUMYAN

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE

Ga. I. BERRO-LEFEVRE, sodniki,

in G. V.BERGER, kot sodni tajnik Sekcije

na zasedanju za zaprtimi vrati 30. novembra 2006,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva izvira iz pritožbe (št. 35489/02) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenski državljani, g. Marjan Marič (»pritožnik«), vložil na Sodišču v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«) 19. septembra 2002.

2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen zastopnik, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik v skladu s členom 6 § 1 Konvencije zatrjuje, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Po vsebini se je prav tako pritožil zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 20. septembra 2005 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba

dopustna in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1974 in živi v Celju.

6. Leta 1992 je bil pritožnik na vojaškem usposabljanju kot nabornik. Dne 6. novembra 1992 se je poškodoval med igranjem nogometa.

7. Dne 3. novembra 1995 je pritožnik sprožil pravdni postopek na Okrožnem sodišču v Celju zoper Republiko Slovenijo, Ministrstvo za obrambo (»Ministrstvo«) in zahteval odškodnino v višini 4.256.002,00 tolarjev (približno 17.760 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpel.

Dne 13. februarja 1997 je bil sodnik, ki je vodi zadevo, imenovan na Višje sodišče v Celju, primer pa je bil dodeljen novemu sodniku.

Dne 30. septembra 1997 je pritožnik vložil zahtevek za določitev naroka za obravnavo.

Dne 15. decembra 1997 in 14. januarja 1998 je sodišče opravilo obravnavi.

Dne 15. januarja 1998 je pritožnik vložil pripravljalne vloge in dodatne dokazne predloge.

Dne 4. februarja in 5. junija 1998 je sodišče opravilo obravnavi. Zadnja obravnava je bila preložena, ker se pritožnikova mati, ki je bila vabljen na sodišče, da bi jo zaslišali kot pričo, ni pojavila.

Dne 3. julija 1998 je sodišče opravilo obravnavo in izdalo sodbo o utemeljenosti. Ugotovilo je, da je Ministrstvo odgovorno za poškodbe, ki jih je pritožnik utrpel v nesreči. Sodba je bila 30. decembra 1998 vročena pritožniku.

8. Ministrstvo se je pritožilo na Višje sodišče v Celju.

Dne 15. septembra 1999 je sodišče zavrnilo pritožbo, sklep je bil 30. septembra 1999 vročen pritožniku.

9. Ministrstvo je vložilo pritožbo na Vrhovno sodišče v zvezi s pravnimi vprašanji.

Dne 28. junija 2000 je sodišče pritožbo zavrnilo.

10. Med tem je Okrožno sodišče v Celju nadaljevalo postopek v zvezi s škodo.

Dne 13. oktobra 1999 je opravilo obravnavo in sklenilo imenovati izvedenca medicinske stroke.

Dne 27. septembra 2000 je sodišče opravilo obravnavo in imenovalo izvedenca medicinske stroke. Dne 13. novembra 2000 je imenovani izvedenec posredoval svoje mnenje.

Dne 21. novembra 2000 je pritožnik vložil pripravljalno vlogo in povečal svoj odškodninski zahtevek.

Dne 1. decembra 2000 je sodišče opravilo obravnavo in sklenilo izdati pisno sodbo. Sodba, s katero je bilo delno ugodeno pritožnikovemu odškodninskemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 19. marca 2001.

11. Dne 28. marca 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. Pritožbo je vložilo tudi Ministrstvo.

Dne 4. julija 2002 je sodišče zavrnilo obe pritožbi. Sodba je bila 28. avgusta 2002 vročena pritožniku.

12. Dne 10. septembra 2002 je pritožnik vložil pritožbo na Vrhovno sodišče v zvezi s pravnimi vprašanji. Pritožbo je vložilo tudi Ministrstvo.

Dne 23. oktobra 2003 je sodišče zavrnilo obe pritožbi. Sodba je bila 26. novembra 2003 vročena pritožniku.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

13. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na Člen 6 § 1 Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih..... v razumnem roku odloča sodišče.«

14. Pritožnik se je po vsebini tudi pritožil, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

15. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

16. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in izjavil, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

17. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanosti domačih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožniku, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

18. V zvezi z obravnavano zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

19. Glede uporabe člena 6 Sodišče opozarja, da spori med upravnimi organi in zaposlenimi, ki zasedajo delovna mesta, na katerih sodelujejo pri izvajanju pooblastil, prenesenih z javnimi zakoni, ne nakazujejo uporabe člena 6 § 1. Vendar, ob upoštevanju dejstva, da je bil pritožnik takrat, ko je bil poškodovan, nabornik, Sodišče meni, da ni zasedal mesta »kjer bi izvajal del neomejenih pooblastil države« (gl. Pellegrin proti Franciji [GC], št. 28541/95, § 67, ECHR 1999 – VII in Goršek proti Sloveniji, št. 75813/01, 30. marec 2006). Ta določba se lahko ustrezno uporabi tudi v predmetni zadevi.

20. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nedopustna iz katerihkoli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B) Utemeljenost zadeve

1. Člen 6 § 1

21. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 3. novembra 1995, ko je pritožnik sprožil pravdni postopek na Okrožnem sodišču v Celju in se je končalo 26. novembra 2003, ko je bila pritožniku vročena sodba Vrhovnega sodišča.

Obdobje, ki ga je treba upoštevati, je torej trajalo skoraj osem let in en mesec na treh stopnjah sojenja. Skupaj so bili sklepi sprejeti na šestih stopnjah.

22. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika v sporu (gl. med številnimi drugimi viri, Frydlender proti Franciji, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

23. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

24. Sodišče ponovno poudarja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz člena 6 § 1 (glej Kudla proti Poljski, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in trditve, ki jih je navedla Vlada, že zavrnjeni v prejšnjih zadevah (glej Lukenda, naveden zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi sprejelo drugačno odločitev.

25. Zato Sodišče meni, da gre v obravnavani zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, ki bi potrdila njegovo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa člen 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

26. Člen 41 Konvencije določa:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Škoda

27. Pritožnik je zahteval 15.000 evrov (EUR) za nepremoženjsko škodo.

28. Vlada je odškodninskemu zahtevku oporekala.

29. Sodišče meni, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi mu sodišče po tej postavki prisoja 1.200 EUR.

B. Stroški in izdatki

30. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.340 EUR za stroške in izdatke postopka pred Sodiščem.

31. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

32. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali pritožnika tudi v zadevi Lukenda (glej zgoraj), vložili skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev v bistvu enake kot obravnavana pritožba. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

33. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglasa, da je pritožba dopustna;

2. razsoja, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. razsoja, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. razsoja,

(a) da mora tožena država pritožniku v roku treh mesecev od dne, ko postane sodba v skladu s členom 44 § 2 Konvencije pravnomočna, plačati 1.200 EUR (tisoč dvesto evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške in izdatke, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev, do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske Centralne Banke za vse zamujeno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. zavrne v preostalem delu pritožnikov zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki 21. decembra 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER Corneliu BIRSAN
Sodni tajnik Predsednik